ZESPÓŁ SZKÓŁ ZAWODOWYCH NR 1
im. gen. Franciszka Kleeberga
w Dęblinie

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

Na lata 2017-2022

Dęblin, kwiecień 2017r.

Szkolny Program Wychowawczo- Profilaktyczny

opracował Zespół Zadaniowy w składzie:

mgr Iwona Zugaj

mgr Marzena Teodorowicz

mgr Urszula Kostyra

mgr Małgorzata Radomska

mgr Anna Strumnik

mgr Agnieszka Ungiert

Szkolny Program Wychowawczo- Profilaktyczny został zatwierdzony:

uchwałą Rady Pedagogicznej
Zespołu Szkół Zawodowych nr 1 w Dęblinie
w dniu 31.08.2017r.
aktualizacja w dn. .....

uchwałą Rady Rodziców
w dniu 18.09.2017r.
aktualizacja w dn. .....

zaopiniowana przez Samorząd Uczniowski
w dniu 31.08.2017r.
aktualizacja w dn. .....

SPIS TREŚCI

PODSTAWY PRAWNE. ***4***
PREAMBUŁA SZKOLNEGO PROGRAMU. ***5***
Fundamentalne założenia. *5*
Podstawowe elementy systemu. *5*
Podstawowy system wartości. *6*
Czynniki chroniące przed zachowaniami destrukcyjnymi. ***6***
Czynniki ryzyka wpływające na powstawanie zachowań destrukcyjnych. ***7***
Działalność wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i profilaktyczna prowadzona w szkole. ***7***
DIAGNOZA PROBLEMÓW. ***9***
CELE PROGRAMU. ***11***
OBSZARY DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH SZKOŁY. ***13***
KIERUNKI DZIAŁAŃ. *13*
Wychowanie patriotyczne i obywatelskie. *13*
Rozwijanie społecznie pożądanych postaw etycznych i religijnych. *14*
Przygotowanie uczniów do pełnienia przyszłych ról społecznyc i zawodowych oraz sprostania wymogom współczesnego świata. *14*
Wspomaganie wszechstronnego rozwoju osobowego uczniów. *15*
Kultura. Estetyka. Czytelnictwo. *16*
Krajoznawstwo, ekologia, turystyka. *16*
Wychowanie do życia w rodzinie. *17*
Profilaktyka. *18*
OBSZARY DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH. *18*
KIERUNKI DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH. *18*
Przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym. *18*
Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa. *19*
Propagowanie zachowań prozdrowotnych i promocja zdrowego stylu życia. *19*
Przeciwdziałanie łamaniu prawa szkolnego. *20*
FORMY, METODY I ŚRODKI REALIZACJI. *20*
UCZESTNICY PROGRAMU. ***23***
Dyrektor szkoły. *23*
Wychowankowie. *23*
Nauczyciele. *24*

Pedagog szkolny. *24*
Wychowawcy klasy. *24*
Samorząd Uczniowski. *25*
Rodzice. *25*
FORMY WSPÓŁPRACY RODZICÓW ZE SZKOŁĄ. ***26***
SPODZIEWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU. ***26***
Model absolwenta naszej szkoły. *26*
MONITOROWANIE PROGRAMU. ***30***
EWALUACJA PROGRAMU. ***31***
WYCHOWANIE DO ŻYCIA W RODZINIE - PRZYKŁADOWE TEMATY ZAJĘĆ. ***31***
PROPOZYCJE TEMATÓW NA GODZINĘ DO DYSPOZYCJI WYCHOWAWCY KLASY W RAMACH SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO. ***33***
PEDAGOGIZACJA RODZICÓW - PRZYKŁADOWE TEMATY. ***36***

PODSTAWY PRAWNE.

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka.
3. Konwencja o Prawach Dziecka uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 listopada 1989r., ratyfikowana przez Polskę 30 kwietnia 1991r.
4. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty, zwana „ustawą o systemie oświaty".
5. Karta Nauczyciela z dnia 26 stycznia 1982 r. z późniejszymi zmianami.
6. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zwana „ustawą o wychowaniu w trzeźwości" z późniejszymi zmianami.
7. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich z późniejszymi zmianami.
8. Ustawa o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 229, poz. 2274).
9. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii, zwana ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii.
10. Rozporządzenie MEN z dnia 09.08.2017 w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno– pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych.
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015r. Poz. 1249 w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r.w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.
14. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe.
15. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.
16. Krajowy i Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii.
17. Statut Szkoły.

PREAMBUŁA SZKOLNEGO PROGRAMU.

Reforma systemu edukacji nakłada na szkolnictwo obowiązek wypracowania stylu i metod pracy, które pozwolą na wyrównanie szans edukacyjnych młodzieży, na rozbudzenie ambicji uczniów dla dalszego kształcenia się. W szkole wychowanie i kształcenie mają stanowić integralną całość. Szkoła ma realizować program wychowawczo-profilaktyczny dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów, obejmujący treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów, a także treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców. Treści i działania o charakterze wychowawczym są formułowane z uwzględnieniem definicji wychowania określonej w ustawie – Prawo oświatowe, wg której wychowanie jest wspieraniem dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, wzmacnianym i uzupełnianym przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Szkoła, wspierając wszechstronny rozwój ucznia, musi zachować właściwe proporcje między wiedzą a umiejętnościami i wychowaniem. Okres dorastania charakteryzuje tendencja do uniezależnienia się od rodziców: pojawia się autonomiczność, arogancja i lekceważenie autorytetów. Szkolny Program Wychowawczo- Profilaktyczny ukierunkowany jest na wzmacnianie czynników chroniących i osłabienie, eliminowanie czynników ryzyka (np. zagrażających zdrowiu młodego człowieka).

Fundamentalne założenia.

- podstawowym prawem i obowiązkiem ucznia w szkole jest nauka i uczestniczenie w zajęciach;
- każdy członek społeczności szkolnej jest osobą wolną, która świadomie do niej wstąpiła i zdecydowała się na jej współtworzenie;
- każdy jest świadomy, że wolność niesie ze sobą trud odpowiedzialności za dokonywane wybory;
- wszyscy pracownicy szkoły wywierają wpływ wychowawczy– wychowują swoją osobowością i postępowaniem (zasada: brak obojętności);
- wychowanie jest ukierunkowane na wspomaganie formowania uczciwego człowieka, umiejącego żyć z innymi i dla innych;
- wychowanie opiera się na ogólnoludzkim systemie hierarchii wartości;
- prawa członków społeczności szkolnej zależą od odpowiedzialności, jaką ponoszą za tę społeczność.

Podstawowe elementy systemu.

- stałe – imię szkoły, patron, sztandar;
- systemotwórcze – statut szkoły, plany pracy, programy nauczania;
- tworzące klimat – uroczystości i imprezy, ślubowanie, kronika;
- społeczność szkolna – rodzice, uczniowie, nauczyciele i inni pracownicy szkoły;
- opiniotwórcze- strona internetowa, facebook, media lokalne itp.;
- wspomagające – instytucje i organizacje lokalne i samorządowe.

Podstawowy system wartości.

- RODZINA – jako podstawowy, egzystencjonalny wymiar życia człowieka;
- ŻYCIE – troska o zdrowie, godność;
- WOLNOŚĆ – lecz nie samowola, asertywność;
- PATRIOTYZM – Ojczyzna, wspólnota narodowa, tradycje, odwaga;
- KULTURA OSOBISTA – takt, życzliwość, postawa dobroci;
- PRAWDA – uczciwość, odwaga cywilna, honor;
- ROZWÓJ OSOBOWOŚCI – wiedza, umiejętności, odkrywanie piękna, ładu i harmonii w sobie i otoczeniu;
- PRACA – jako czynnik rozwoju cywilizacyjnego, pozyskiwania dóbr materialnych, zdyscyplinowanie, pracowitość;
- MIŁOŚĆ – w kontekście odpowiedzialności za nią, jako postawa życiowa, przyjaźń;
- TOLERANCJA – zgodna z zasadami humanizmu i różnic światopoglądowych;
- ODPOWIEDZIALNOŚĆ – za myśli, słowa i czyny, etyka;
- DOBRO – moralny wymiar życia, umiejętność odróżnienia dobra i zła;
- KREATYWNOŚĆ – twórczość, spontaniczność, radość;
- ROZUMNOŚĆ – mądrość życiowa, roztropność, sprawiedliwość;
- WIARA – jako element normujący sens życia.

Czynniki chroniące przed zachowaniami destrukcyjnymi.

Przez czynniki chroniące należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, których występowanie wzmacnia ogólny potencjał zdrowotny ucznia lub wychowanka i zwiększa jego odporność na działanie czynników ryzyka.

Należą do nich:

- Dezaprobata ze strony rówieśników i dorosłych wobec zachowań problemowych– odbiegających od norm społecznych.
- Czynne uczestnictwo w życiu rodziny i szkoły.
- Silna więź z rodzicami.
- Praktyki religijne.
- Podtrzymywanie tradycji i kształcenie szacunku dla jej norm.
- Zainteresowanie nauką i własnym rozwojem.
- Pozytywne więzi ze szkołą.
- Konstruktywna grupa rówieśnicza.
- Autorytety.

Czynniki ryzyka wpływające na powstawanie zachowań destrukcyjnych.

Przez czynniki ryzyka należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, które wiążą się z wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia zachowań ryzykownych stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, zdrowia, bezpieczeństwa lub funkcjonowania społecznego.

Należą do nich:

- Słaba więź z rodziną, szkołą.
- Brak zainteresowania nauką szkolną i niepowodzenia szkolne.
- Aprobata dla zachowań destrukcyjnych u rówieśników i dorosłych.
- Poczucie osamotnienia, niska samoocena, wysoki poziom lęku.
- Nierealistyczne oczekiwania wobec siebie i otoczenia.
- Deficyty rozwojowe.
- Niedojrzałość emocjonalna i społeczna, słaba kontrola wewnętrzna.

Działalność wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i profilaktyczna prowadzona w szkole.

Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- **fizycznej** – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
- **psychicznej** – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmacnianiu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
- **społecznej** – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
- **aksjologicznej** – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność wychowawcza w szkole obejmuje w szczególności:

- współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów i wychowanków w celu budowania postaw prozdrowotnych;
- kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu;
- kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji pomiędzy wszystkimi podmiotami szkoły;

- doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami, wychowankami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów lub wychowanków;
- wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów;
- rozwijanie i wspieranie działalności wolontarystycznej oraz zaangażowania w działalność różnorodnych podmiotów;
- wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia. Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków szkodliwych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach;
- rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów i wychowanków;
- kształtowanie u uczniów i wychowanków umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji;
- kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu stylowi życia;
- prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji szkodliwych oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej;
- doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków i substancji szkodliwych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem szkodliwych środków i substancji, skierowanych do uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły. Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków i substancji szkodliwych;
- udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków i substancji szkodliwych;
- przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej oraz wskazującej i obejmuje:

- w przypadku profilaktyki **uniwersalnej** – wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych, niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i substancji szkodliwych;
- w przypadku profilaktyki **selektywnej** – wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych;
- w przypadku profilaktyki **wskazującej** – wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji szkodliwych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania profilaktyczne w szkole obejmują w szczególności:

- realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii;
- przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej, pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej;
- kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków i substancji szkodliwych przez uczniów i wychowanków, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych;
- doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych;
- włączanie (w razie potrzeby) w indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne oraz działannia z zakresu przeciwdziałania używaniu środków i substancji szkodliwych;
- zintegrowanie działań szkoły z działaniami prowadzonymi w tym zakresie w środowisku lokalnym.

DIAGNOZA PROBLEMÓW.

Zespół ds. Ewaluacji Szkolnego Programu Profilaktycznego analizując całościowo w czerwcu 2017 roku wyniki badań ankietowych i badań sondażowych, wywiadów panelowych, informacji nauczycieli o problemach wychowawczych, sprawozdań z realizacji zaplanowanych działań, analiz zapisów w dokumentacji szkolnej, rozmów z rodzicami, rozmów z samorządem uczniowskim i jego opinią o problemach występujących w szkole, doszedł do następujących wniosków:

Mocne strony szkoły.

1. Wszystkie działania szkoły ukierunkowane są na wyznaczanie właściwych postaw uczniów i ograniczenie zachowań niepożądanych. Uczniowie są wyposażeni w wiedzę konieczną do dokonywania świadomych wyborów, w wiedzę na temat zagrożeń i skutków zachowań ryzykownych.
2. W ocenie uczniów stopień przestrzegania przez nich wartości moralnych, obyczajowych, społecznych w życiu codziennym jest dosyć wysoki.
   Zdaniem większości wychowawców, uznawane wartości są przestrzegane w zależności od osobowości ucznia i od tego jaką rolę w jego życiu odgrywa system wartości. Sumując, w większości przypadków postawa jest właściwa co kreuje wizerunek szkoły i buduje samorządność uczniowską.
3. Rodzice zdeklarowali, że ich dzieci znają i starają się na ogół przestrzegać, wyróżnionych w Szkolnym Programie Wychowawczym wartości.
4. Rodzice, lub prawni opiekunowie uczniów, kontaktują się z wychowawcami i pedagogiem w zależności od ich potrzeb oraz korzystają z zaplanowanych spotkań. Każdemu z rodziców/ opiekunów udzielana jest pomoc w zakresie, który może świadczyć wychowawca i/lub pedagog szkolny, a w uzasadnionych przypadkach specjaliści z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Dęblinie.
5. W szkole działania wychowawców wspierające uczniów i ich rodziców oprócz dyrekcji szkoły wspomaga pedagog szkolny, Rada Rodziców oraz Samorząd Uczniowski.
6. Wychowawcy klas organizują pomoc psychologiczno- pedagogiczną dla wszystkich wymagających tej pomocy, realizują klasowe programy wychowawcze w oparciu o Szkolny Program Profilaktyczny i Szkolny Program Wychowawczy, ponadto na bieżąco odnoszą się do zaistniałych sytuacji, przypominają uczniom procedury, ostrzegają przed zagrożeniami, realizują tematy zajęć zgodne z priorytetami ministra, kuratora oświaty i dyrektora szkoły.
7. Rodzice są zadowoleni ze szkolnej oferty pomocy uczniom w problemach dydaktyczno-wychowawczych i rzadko zgłaszają sytuacje wymagające dodatkowych form wsparcia. Dotychczas nie istniała konieczność rejestracji takich zgłoszeń, ponieważ szkoła reaguje w takiej sytuacji natychmiast organizując potrzebne wsparcie.
8. W szkole prowadzone są badania sondażowe i ankietowe dotyczące wybranych obszarów zachowań uczniów np. dotyczące agresji i przemocy czy postaw uczniów wobec nałogów. Monitorowana jest frekwencja uczniów. Wyniki ankiet, analizy i wnioski z tych analiz prezentowane są również na posiedzeniu Zespołu Wychowawców Klasowych i stanowią punkt wyjścia do planowania nowych, eliminowania bądź modyfikowania nieskutecznych działań wychowawczych.
9. Ocena skuteczności działań znajduje się we wnioskach do dalszej pracy, które są wyprowadzane bezpośrednio z analiz badań oraz obserwacji wahań liczbowych wskaźników np. frekwencji. Znajduje to odzwierciedlenie w planowaniu zadań w kolejnych latach szkolnych.
10. Działania projektowane i podejmowane w szkole wobec uczniów, w tym realizowane programy, zostały pozytywnie zaakceptowane przez wszystkich rodziców.
11. Wśród partnerów szkoły i rodziców panuje powszechne przekonanie, że szkoła jest bezpieczna, przyjazna uczniom, mocno osadzona w środowisku lokalnym i angażująca się w różnego rodzaju inicjatywy, co wpływa na rozwój dzieci i bardzo dobre przygotowanie ich do dalszego życia.
12. Działania wychowawcze podejmowane w szkole analizowane są systematycznie w ramach zebrań Nauczycielskich Zespołów Klasowych (ZWK), raportów pedagoga, posiedzeń Rady

Pedagogicznej, ewaluacji wewnętrznych. Na podstawie tego, wszyscy wychowawcy analizują, aktualizują i wyciągają wnioski ze swoich działań opracowując rekomendacje do dalszej pracy.

Słabe strony szkoły.

1. Nie wszyscy uczniowie postępują zgodnie z wyznaczonymi wartościami, chociaż wartości te są im znane.
2. W analizowanych dokumentach nie ma bezpośredniej informacji na temat stopnia przestrzegania norm etycznych w zbiorowości szkolnej, ponieważ dotychczas nie były prowadzone badania czy analizy pod tym kątem. Pośrednio takie informacje znajdują się w innych dokumentach pedagoga np. we wnioskach wynikających z analiz.
3. Tylko 57% z ankietowanych uczniów uważa, że na godzinach do dyspozycji wychowawcy klasy omawiane są ciekawe i potrzebne zagadnienia. Pozostałe 31% udzieliło negatywnej odpowiedzi, a 17% nie miało na ten temat zdania.
4. Nie znamy odpowiedzi na pytanie kluczowe: *W jaki sposób przyjęte rozwiązania problemów wpływają na częstotliwość występowania działań niepożądanych?*
5. Z obserwacji szkolnej codzienności i analizy danych z ostatnich 2 lat wynika, że w naszej szkole do najczęściej występujących problemów należą: wagary i palenie papierosów. W mniejszym stopniu dokuczanie kolegom czy konflikty między uczniami, bójki. W ostatnim roku pojawiły się problemy z drobnymi kradzieżami w marketach.

W związku z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii Szkolny Program Wychowawczo- Profilaktyczny szkoły został dostosowany do nowych przepisów oświatowych. Ponieważ nasze programy: Szkolny Program Profilaktyczny oraz Szkolny Program Wychowawczy na lata 2014-2017 były bardzo dobrze postrzegane przez społeczność szkolną i pozwalały na osiąganie zamierzonych celów, Zespół zaproponował oparcie działań na dotychczasowych zasadach.

CELE PROGRAMU.

Nadrzędnym celem wszystkich naszych zabiegów wychowawczych jest to, aby uczniowie:

- znaleźli w szkole środowisko wszechstronnego rozwoju osobowego w wymiarze: intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym i duchowym;
- rozwijali w sobie dociekliwość poznawczą oraz motywację, ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie;
- mieli świadomość życiowej użyteczności wiedzy, poszczególnych przedmiotów szkolnych, jak i całej edukacji będacej podstawą do rozwoju umiejętności i kompetencji;
- stawali się coraz bardziej samodzielni w dążeniu do dobra w jego wymiarze zarówno indywidualnym jak i społecznym, potrafili godzić dążenie do dobra własnego z dobrem

innych, odpowiedzialnością za siebie i za innych, według zasady poszanowania wolności własnej i wolności innych;

- poszukiwali, odkrywali i dążyli na drodze rzetelnej pracy do osiągnięcia wielkich celów życiowych i wartości wyższych, ważnych dla odnalezienia własnego miejsca w świecie;
- uczyli się szacunku dla dobra wspólnego jako podstawy życia społecznego;
- utwierdzali się w poczuciu godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób;
- przygotowywali się do życia w rodzinie, w społeczności lokalnej i w państwie w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw obywatelskich i patriotycznych;
- okazywali szacunek, zrozumienie i tolerancję wobec inności, zapobiegali aktom dyskryminacji, byli otwarci wobec świata i innych ludzi;
- mieli poczucie tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej;
- przejawiali postawę tolerancji i akceptowali wielokulturowość w środowisku;
- przygotowywali się do rozpoznawania wartości moralnych (w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu, szacunku dla tradycji), dokonywania wyborów, hierarchizacji wartości oraz mieli możliwość doskonalenia się;
- posiadali umiejętność słuchania innych, rozumienia ich poglądów oraz umieli działać na rzecz tworzenia w szkole wspólnoty nauczycieli i uczniów;
- umieli rozwiązywać problemy natury egzystencjonalnej oraz przezwyciężać kryzysy psychiczno – duchowe;
- posiadali umiejętność umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania;
- zdobywali wiedzę i umiejętności pozwalające na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowali zachowania prozdrowotne;
- prezentowali postawy sprzyjające wzmacnianiu zdrowia własnego i innych ludzi;
- prezentowali postawy otwartości i aktywności w życiu społecznym;
- potrafili poruszać się w otaczającej ich współczesnej rzeczywistości dzięki takim umiejętnościom i kompetencjom jak kreatywność, innowacyjność i przedsiębiorczość, które pozwalają w sposób bardziej dojrzały i uporządkowany zrozumieć świat.

OBSZARY DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH SZKOŁY.

Podstawowym zadaniem szkoły jest stworzenie uczniom warunków do nabywania wiedzy, sprawności, umiejętności i nawyków w zakresie: uczenia się, myślenia, poszukiwania, działania, doskonalenia, komunikowania się, współpracy. Treści wychowawczo - profilaktyczne zawierają się w obszarach: **sfery fizycznej** (edukacja zdrowotna), **psychicznej** (bezpieczeństwo, profilaktyka zachowań ryzykownych), **społecznej** (budowanie relacji, kształtowanie postaw społecznych), **aksjologicznej** (kultura, przekaz norm i wzorów zachowań; kształtowanie osobowości, tożsamości).

- (WO) Wychowanie patriotyczne i obywatelskie.
- (RE) Wychowanie do wartości. Rozwijanie społecznie pożądanych postaw etycznych i religijnych.
- (ZR) Przygotowanie uczniów do pełnienia przyszłych ról społecznych i zawodowych oraz sprostania wymogom współczesnego świata.
- (OR) Wspomaganie wszechstronnego rozwoju osobowego uczniów.
- (ET) Krajoznawstwo, ekologia, turystyka.
- (TW) Tolerancja, wielokulturowość- jako miejscowe priorytety wychowawcze.
- (KE) Kultura. Estetyka. Czytelnictwo.
- (WŻ) Wychowanie do życia w rodzinie.
- (PF) Profilaktyka.

KIERUNKI DZIAŁAŃ.

Wychowanie patriotyczne i obywatelskie.

Patriotyzm to poczucie solidarności z krajem, wiedza o nim, rozumienie jego historii i współczesnych problemów, przywiązanie do do historii i tradycji, świadomość niezależności narodowej. Zadania szkoły w zakresie wychowania patriotycznego realizowane będą w oparciu o podstawowe elementy systemu wychowawczego szkoły i obejmować będą:

- rozwijanie postaw patriotycznych, umacnianie tradycji i wzmacnianie poczucia tożsamości narodowej (uroczyste obchodzenie świąt narodowych, udział uczniów i pocztu sztandarowego w imprezach okolicznościowych);
- podkreślanie rangi symboli państwowych, hymnu państwowego– śpiewanie hymnu przez społeczność szkolną jako trwały element jej odświętnego życia;
- upamiętnianie miejsc, postaci i wydarzeń z przeszłości, ważnych dla pamięci narodowej;
- kształtowanie podstawowych wartości obywatelskich (wprowadzanie uczniów w świat wydarzeń publicznych, przygotowanie do uczestnictwa w demokracji i życia w Polsce i w zjednoczonej Europie);
- przekazywanie i podtrzymywanie tradycji lokalnych i regionalnych (udział i współudział w organizowaniu imprez środowiskowych, poznawanie historii, zabytków i kulturalnego dziedzictwa naszego miasta i regionu, opieka nad miejscami pamięci narodowej);

- rozwijanie szacunku do tradycji rodzinnych i religijnych (ukazywanie związków pomiędzy tradycją rodzinną a narodową, przekazywanie wartości, rozbudzanie potrzeby świętowania, poszukiwanie wzorów godnych naśladowania);
- identyfikowanie się ze swoją szkołą (dbanie o dobre imię szkoły, poznanie historii szkoły, pisanie Kroniki Szkolnej, zwiedzanie Izby Pamięci i jej wzbogacanie);
- kultywowanie tradycji szkolnej opartej na historii i współczesności (Dni Patrona Szkoły, przybliżanie postaci patrona uczniom, uroczyste Ślubowanie klas I-szych, przekazywanie Sztandaru Szkoły klasom maturalnym, udział w uroczystościach i okolicznościowych imprezach – wg harmonogramu);
- utożsamianie się ze swoją klasą (tworzenie wewnątrzklasowych tradycji i zwyczajów, budowanie indywidualnego klimatu), dbanie o autentyczność imprez.

Rozwijanie społecznie pożądanych postaw etycznych i religijnych.
Wychowanie do wartości.

Zadaniem szkoły jest wychowywanie dzieci i młodzieży do wartości. Zagadnienia dotyczące wspomagania wszechstronnego rozwoju osobowego w wymiarze etycznym i religijnym opierać się będą o podstawowy system wartości i będą realizowane poprzez:

- wskazywanie pożądanych wzorców zachowań;
- przedstawianie człowieka jako istoty inteligentnej, która potrafi wybierać między dobrem a złem, uwrażliwienie i przeciwstawienie się złu moralnemu i fizycznemu (dostrzeganie i nazywanie zła);
- ukierunkowanie na branie odpowiedzialności za swoje myśli, słowa i czyny;
- odniesienie do aspektu wolności w wyborach w kontekście hierarchii wartości;
- przedstawienie i kształtowanie umiejętności poruszania się w różnych systemach filozoficznych i światopoglądowych w wymiarze poszukiwania sensu życia;
- rozwijanie tolerancji i kreatywności życiowej;
- prezentację, wybór i codzienną realizacje wartości ogólnoludzkich w odniesieniu do prawa naturalnego i stanowionego (szacunek dla Dekalogu, Konstytucji RP, prawa szkolnego);
- przeciwstawianie się agresji i przemocy;
- przedstawienie miłości jako podstawowej wartości i normy dla człowieka („Miłość bez wymagań pomniejsza mnie, wymagania bez miłości zniechęcają mnie”);
- tworzenie jedności między wewnętrznym życiem emocjonalnym a zewnętrznym wizerunkiem człowieka, pomoc w uzyskaniu orientacji etycznej i hierarchizacji wartości.

Przygotowanie uczniów do pełnienia przyszłych ról społecznych
i zawodowych oraz sprostania wymogom współczesnego świata.

Istotnym zadaniem naszej szkoły jest wyposażenie każdego ucznia w podstawową wiedzę i umiejętności dotyczące rynku pracy i mechanizmów życia społecznego. Stąd też bardzo ważne miejsce w pracy dydaktyczno – wychowawczej szkoły, zajmuje kształtowanie u przyszłego absolwenta takich postaw i wartości jak:

- umiejętności współpracy w zespole (nauka poruszania się w świecie norm, praw, przepisów, umów i zasad współżycia społecznego);

- chęci ustawicznego doskonalenia się (przygotowanie do wejścia na rynek pracy);
- gotowości do przekwalifikowania się (informacja o zawodach i sposobach poszukiwania pracy, warsztaty zawodoznawcze, wycieczki do Powiatowego (Miejskiego) Urzędu Pracy i Miejskiego (Gminnego) Centrum Informacji);
- umiejętności gospodarowania czasem (nauka planowania);
- inicjatywności na stanowisku pracy i w życiu społecznym (pomoc uczniom w wykorzystaniu ich możliwości);
- akceptacji twórczej krytyki (przygotowanie do autoprezentacji, planowanie własnego rozwoju);
- odczuwania entuzjazmu i zadowolenia z pracy i życia (powierzanie uczniom zadań, do których mają predyspozycje i które lubią robić);
- koncentrowania się na wykonywanej pracy;
- dbałości o siebie i o innych (przygotowanie do życia w rodzinie, szkole, w środowisku lokalnym w tym do angażowania się w wolontariat);
- kreatywności w pozyskiwaniu środków z programów pomocowych (w tym programów UE).

Wspomaganie wszechstronnego rozwoju osobowego uczniów.

Wychowanie sprzyja rozwijaniu u młodzieży mądrości życiowej, kształtowaniu aktywnych postaw i brania odpowiedzialności za swoje życie. Zagadnienia dotyczące wspomagania wszechstronnego rozwoju osobowego w wymiarze intelektualnym i psychicznym realizowane będą poprzez:

- kształtowanie w uczniach pozytywnej motywacji do zdobywania wiedzy;
- naukę pozytywnego myślenia, nastawienia na sukces, podnoszenie poczucia własnej wartości (uświadamianie uczniom ich mocnych stron);
- zapewnienie o osiągalności celów (motywowanie uczniów do samowychowania i ciągłej pracy nad sobą);
- rozwijanie umiejętności społecznych: rozpoznawania i radzenia sobie z presją ze strony grupy, trening odmawiania oraz aktywne poszukiwanie wsparcia i pomocy w otoczeniu;
- zwiększanie odporności na stres (treningi antystresowe);
- uczenie samodzielnego myślenia i elastyczności w zachowaniu (nagradzanie własnego zdania uczniów);
- kształtowanie postawy aktywnej i twórczej (treningi myślenia twórczego);
- uczenie pokonywania trudności, zachęcanie do ćwiczenia umiejętności rozwiązywania konfliktów i umiejętności negocjowania;
- uczenie odpowiedzialności za swoje działania i podejmowania samodzielnych decyzji;
- kształtowanie umiejętności współpracy (doskonalenie komunikacji, rozwijanie empatii i zrozumienia);
- ćwiczenie postaw asertywnych, naukę technik mówienia „NIE”, (uczenie odwagi cywilnej i otwartości oraz radzenia sobie z presją grupy);
- zaspokajanie potrzeby szacunku i uznania ucznia (zasada: nie wyśmiewać i nie zawstydzać);
- tworzenie klimatu zaufania i poczucia bezpieczeństwa (eliminowanie sytuacji lękowych i wywołujących agresję);

- pomoc w rozwiązywaniu problemów i trudności powstałych na tle konfliktów rodzinnych i rówieśniczych oraz na tle niepowodzeń szkolnych (otaczanie opieką uczniów nerwowych, słabych psychicznie, niezaradnych, itp.);
- ,,uodparnianie'' na reklamę (zasada: nie daj się oszukać, nie daj na sobie zarabiać);
- otoczenie uczniów opieką psychologiczno-pedagogiczną mającą na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się;
- pomoc w nabywaniu umiejętności wartościowania mediów oraz selektywnego i krytycznego ich wykorzystywania;
- nauka roztropnego, etycznego i zgodnego z prawem korzystania z Internetu.

Kultura. Estetyka. Czytelnictwo.

Przygotowanie do uczestnictwa w kulturze i korzystania z dóbr kultury jest jednym z ważniejszych zadań Szkoły. Zamierzenia dotyczące wspomagania wszechstronnego rozwoju osobowego w wymiarze kulturalnym realizowane będą poprzez:

- zapoznanie młodzieży z dobrami kultury, zabytkami, pracą ludzką i jej efektami (wspólne wyjścia do kina , wyjazdy do teatru, zwiedzanie wystaw, udział w koncertach);
- rozwijanie postawy twórczej (ćwiczenia pobudzające kreatywność, organizowanie zajęć rozwijających zainteresowania);
- rozbudzenie u uczniów zamiłowania do czytania, podejmowanie działań sprzyjających zwiększeniu aktywności czytelniczej uczniów;
- wprowadzenie uczniów w świat literatury, ugruntowanie ich zainteresowań czytelniczych oraz wyposażenie w kompetencje czytelnicze potrzebne do krytycznego odbioru tekstów kultury;
- kształtowanie postawy dojrzałego i odpowiedzialnego czytelnika, przygotowanego do otwartego dialogu z dziełem literackim;
- współpraca z różnymi środowiskami nauki i kultury, zachęcanie do podejmowania indywidualnych prób twórczych (zajęcia z twórczości);
- rozwijanie szacunku do tradycji rodzinnych, religijnych, środowiskowych, lokalnych i narodowych (kultywowanie tradycji, zwyczajów i obyczajów bliższego i dalszego środowiska, udział w uroczystościach szkolnych, narodowych i religijnych, dbanie o czystość języka ojczystego);
- podnoszenie estetyki pracowni przy wykorzystaniu pomysłów uczniów i ich pomocy (uaktualnianie gazetek szkolnych, pielęgnowanie roślin i ciągłe ukwiecanie szkoły);
- realizacja zajęć obejmujących savoir–vivre (funkcjonowanie w relacjach oficjalnych i prywatnych, zasady grzeczności, zachowanie się w rożnych okolicznościach – strój, makijaż, maniery).

Krajoznawstwo, ekologia, turystyka.

Istotnym elementem wychowania młodego człowieka jest uwrażliwienie go na piękno, które go otacza i rozwijanie potrzeby dbania o nie. Kształtowanie postaw szacunku dla środowiska przyrodniczego, w tym upowszechnia wiedzy o zasadach zrównoważonego rozwoju, motywowanie do działań na rzecz ochrony środowiska, rozwijanie zainteresowania ekologią. Dlatego działania

Szkoły dotyczące wspomagania wszechstronnego rozwoju osobowego uczniów w wymiarze zdrowotnym i estetycznym realizowane będą poprzez:

- propagowanie zdrowej i bezpiecznej szkoły, zdrowego środowiska (aktywny udział młodzieży w akcji Sprzątania Ziemi, Alercie Ekologicznym oraz innych konkursach i akcjach);
- uwzględnianie w pracy wychowawczej kształcących i wychowawczych wartości takich form turystyczno-krajoznawczych, jak: wycieczki, wystawy, konkursy, spotkania z ciekawymi ludźmi (propagowanie czynnego wypoczynku);
- podnoszenie poziomu kultury turystycznej, świadomości ekologicznej i krajoznawczej jako istotnego elementu wychowania (zachęcanie uczniów do udziału w turystyce szkolnej, organizowanie wycieczek przedmiotowych, turystyczno- krajoznawczych, rajdów, biwaków, współpraca z SKKT, PTTK, biurami podróży);
- zachęcanie do zdrowego stylu życia (odżywianie, higiena, podjęcie prób rozwiązania problemu palenia papierosów przez uczniów), korzystanie z pomocy specjalistów dla wspierania zdrowotnego i działań w zakresie promowania zdrowia, eliminowaniu patologii – alkohol, narkotyki, nikotyna (realizacja programów profilaktycznych);
- wyrabianie poczucia odpowiedzialności za zdrowie własne, rodziny, społeczności oraz właściwego stosunku emocjonalnego ucznia do otaczającego świata (treningi interpersonalne);
- uwzględnienie spraw zdrowia w całej działalności szkoły (organizacja i higiena pracy umysłowej uczniów, zapewnienie czystości pomieszczeń szkolnych);
- angażowanie młodzieży do prac użytecznych na terenie szkoły i poza nią (w miarę możliwości utrzymywanie ładu i porządku w wyznaczonym terenie).

Wychowanie do życia w rodzinie.

Celem wychowania do życia w rodzinie jest ukazywanie wartości rodziny w życiu osobistym człowieka oraz pomoc w przygotowaniu się do zrozumienia i akceptacji przemian okresu dojrzewania. Do zadań współczesnej szkoły należy, m.in.:

- stworzenie młodym ludziom sprzyjających warunków do poznania, nie tylko otaczającej ich rzeczywistości, ale przede wszystkim samego siebie;
- wspieranie wszechstronnego rozwoju młodego człowieka, kształtowanie indywidualnego systemu wartości i postaw społecznych młodych ludzi, znajomości własnej osoby;
- przygotowanie do tworzenia satysfakcjonujących i dojrzałych związków, a w konsekwencji szczęśliwej rodziny;
- przygotowanie do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, kształtowanie dojrzałych i odpowiedzialnych osobowości oraz podnoszenie i podkreślanie roli rodziny;
- pokazanie młodym ludziom całej gamy możliwości wyborów wraz z przepisanymi im konsekwencjami;
- przygotowanie ludzi dojrzałych, gotowych do ponoszenia odpowiedzialności.

Tolerancja, wielokulturowość- jako miejscowe priorytety wychowawcze.

Naszym zadaniem jest dbanie o wychowanie młodzieży w duchu tolerancji i szacunku dla drugiego człowieka. W naszej szkole uczy się młodzież z innych państw. Dlatego działania w zakresie tolerancji i wielokulturowości realizowane będą poprzez:

- podejmowanie działań na rzecz wsparcia i szacunku wobec inności, uczenie akceptacji i tolerancji;
- pomoc nowym uczniom w aklimatyzacji;
- przeciwdziałanie szeroko rozumianym zachowaniom dyskryminacyjnym;
- organizowanie dni kultury polskiej i ukraińskiej.

Profilaktyka.

Profilaktyka uzależnień obejmuje działania uprzedzające, mające na celu przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów i wychowanków, charakteryzujących się nieprzestrzeganiem przyjętych dla danego wieku zwyczajowych norm i wymagań, niosących ryzyko negatywnych konsekwencji dla zdrowia fizycznego i psychicznego ucznia lub wychowanka oraz jego otoczenia społecznego. Ważnym elementem profilaktyki jest wskazywanie alternatyw dla zachowań ryzykownych.

OBSZARY DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH.

- Przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym i używaniu wulgaryzmów. A
- Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa. B
- Propagowanie zachowań prozdrowotnych i zdrowego stylu życia poprzez:
  - promocję zdrowia (zdrowego odżywiania się, aktywności fizycznej); Z
  - profilaktykę uzależnień od nikotyny, alkoholu, narkotyków/ dopalaczy; U
  - profilaktykę uzależnień od Internetu, przeciwdzaiałanie cyberprzestępczości; I
  - przeciwdziałanie skutkom stresu. S
- Przeciwdziałanie łamaniu prawa szkolnego. P

KIERUNKI DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH.

Przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym.

- Tworzenie bezpiecznej atmosfery w szkole i ochrona uczniów przed zagrożeniami oraz ograniczanie zachowań agresywnych i przemocy.
- Przekazanie informacji na temat przyczyn, form i skutków agresji.
- Przygotowanie młodzieży do odpowiedniego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia (w tym umiejętności samoobrony w sytuacji zagrożenia przemocą).
- Uświadamianie konsekwencji agresywnego zachowania.
- Uświadomienie uczniom istoty i konsekwencji *bulllyingu.*
- Dbałość o kulturę zachowania i kulturę słowa.
- Zwracanie szczególnej uwagi na z kulturę wypowiedzi i unikanie wulgaryzmów.
- Doskonalenie umiejętności interpersonalnych. Nauka i ćwiczenie zachowań asertywnych. Kształtowanie umiejętności komunikowania się.

Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa.

- Zapoznanie uczniów i rodziców z procedurami postępowania w sytuacjach zagrożeń.
- Uświadamianie uczniom zagrożeń wynikających z nieprzestrzegania regulaminów.
- Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa w szkole i poza nią.
- Przeciwdziałanie cyberprzemocy.
- Dostarczanie wiedzy o prawie karnym stosowanym wobec nieletnich i uświadamianie konsekwencji życiowych wchodzenia w konflikt z prawem.
- Przypominanie uczniom o zasadach bezpieczeństwa w czasie wolnym, oraz w czasie ferii, wakacji. Zwracanie uczniom uwagi na zachowania na drodze.

Propagowanie zachowań prozdrowotnych i promocja zdrowego stylu życia.

Promocja zdrowia i edukacja zdrowotna.

- Prowadzenie edukacji prozdrowotnej wśród uczniów, rodziców, nauczycieli. Przedstawianie zagrożeń dotyczących chorób przenoszonych drogą płciową, AIDS, chorób cywilizacyjnych i społecznych. Profilaktyka chorób.
- Ugruntowanie wiedzy z zakresu prawidłowego odżywiania się.
- Zachęcanie do aktywności fizycznej, turystyki.
- Ukazywanie możliwości, które daje rozwój transplantologii tkanek. Podnoszenie problematyki krwiodawstwa w Polsce.
- Zapobieganie negatywnym skutkom stresu.
- Uświadomienie rodzicom i nauczycielom, dlaczego uczniowie przejawiają zachowania ryzykowne.
- Podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i substancji szkodliwych.
- Wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków i ich rodziców w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia.

Profilaktyka uzależnień od nikotyny alkoholu, narkotyków/ dopalaczy.

- Kształcenie właściwej postawy wobec problemów uzależnień. Zwracanie uwagi na problem używania dopalaczy, środków dopingujących.
- Osłabienie czynników ryzyka poprzez dostarczenie uczniom i rodzicom adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych, zagrożeń, ich skutków oraz sposobów radzenia sobie z nimi.
- Przekazywanie młodzieży rzetelnej i dokładnej (dostosowanej do poziomu odbiorcy) wiedzy o specyfice substancji uzależniających, ich wpływie na organizm i psychikę młodych ludzi, na zachowanie i różne sfery życia człowieka, a także o mechanizmach i fazach powstawania uzależnienia.
- Rozwijanie umiejętności społecznych: rozpoznawania i radzenia sobie z presją ze strony grupy, trening odmawiania, ćwiczenie identyfikowania manipulacji ze strony reklam i nie ulegania im oraz aktywne poszukiwanie wsparcia i pomocy w otoczeniu.
- Ukazywanie alternatywnych wobec związanych z alkoholem i innymi środkami psychoaktywnymi sposobów spędzania przez młodzież czasu wolnego.
- Przekazywanie uczniom, rodzicom i nauczycielom informacji o możliwościach uzyskania pomocy dla osób uzależnionych i współuzależnionych - adresy, telefony, osoby.

Profilaktyka uzależnień od Internetu i przeciwdzaiałanie cyberprzestępczości.

- Wyposażanie uczniów w kompetencje potrzebne do korzystania z różnych cyfrowych zasobów informacyjnych, wyszukiwania i krytycznej analizy informacji.
- Uczenie bezpiecznego poruszania się w przestrzeni cyfrowej, w tym nawiązywania i utrzymywania opartych na wzajemnym szacunku relacji z innymi użytkownikami sieci.
- Przekazywanie informacji dotyczących uzależnienia od telewizji i komputera (gier komputerowych i Internetu), przedstawienie szans i zagrożeń, jakie niesie wirtualna rzeczywistość.
- Uczenie świadomego i odpowiedzialnego korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych. Uświadamianie skutków cyberprzemocy.
- Wskazywanie na przykłady wpisów, które mogą być uznane za formę cyberprzestępczości oraz uświadomienie skutków prawnych zamieszczania treści niedozwolonych w Internecie.
- Uświadamianie uczniom czym jest mowa nienawiści i jakie mogą być jej konsekwencje.
- Uczenie, jak radzić sobie z manipulacją środków masowego przekazu, ćwiczenie identyfikowania manipulacji ze strony reklam i nie ulegania im.
- Rozwijanie umiejętności mogących zmniejszyć ryzyko uzależnienia, takich jak: poczucie własnej wartości, wewnętrznej kontroli, wyrażania uczuć, podejmowania decyzji, radzenia sobie ze stresem.
- Kształtowanie umiejętności wartościowania mediów oraz selektywnego i krytycznego ich wykorzystania.

Przeciwdziałanie skutkom stresu.

- Rozwijanie umiejętności rozpoznawania i radzenia sobie ze stresem oraz aktywne poszukiwanie wsparcia i pomocy w otoczeniu.
- Rozwijanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach.
- Pomoc uczniom i ich rodzicom w rozwiązywaniu problemów i wsparcie w sytuacjach kryzysowych.

Przeciwdziałanie łamaniu prawa szkolnego.

- Wdrażanie uczniów do przestrzegania zasad i norm zachowań obowiązujących w życiu każdego człowieka. Uświadamianie konsekwencji nieprzestrzegania prawa szkolnego.
- Wyrobienie nawyku wywiązywania się z obowiązków i świadomego korzystania z przysługujących praw.
- Zapoznanie uczniów ze Statutem Szkoły, WSO, Koncepcją Pracy Szkoły, Programem Wychowawczo - Profilaktycznym, obowiązującymi procedurami i zasadami BHP.
- Kształtowanie osobowości ucznia (zdyscyplinowanie, przedsiębiorczość, kultura osobista).
- Powszechne stosowanie „Procedur usprawiedliwiania godzin nieobecnych”.
- Poznanie przyczyn absencji uczniów w szkole.
- Wdrażanie programów interwencyjnych wobec uczniów o niskiej obecności w szkole.

FORMY, METODY I ŚRODKI REALIZACJI.

Realizacji przyjętych celów i zadań służą następujące sposoby działania - interaktywne wykłady, warsztaty, treningi umiejętności, projekty, debaty, szkolenia, spektakle teatralne,

happeningi, pikniki edukacyjne i inne formy uwzględniające wykorzystanie aktywnych metod pracy, np.:

Obszary działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły	**Formy, metody i środki realizacji- do wykorzystania m. in. na godzinach wychowawczych, zajęciach przedmiotowych i pozalekcyjnych - przykłady.**	**E K R M**
Wychowanie patriotyczne i obywatelskie.	podtrzymywanie i rozwijanie dobrych tradycji szkoły (obchody Dni Patrona, ślubowanie klas pierwszych, opieka nad miejscami pamięci narodowej, uroczyste obchodzenie świąt i rocznic zgodnie z aktualnym kalendarzem imprez i uroczystości szkolnych);	**K**
Wychowanie do wartości. Rozwijanie społecznie pożądanych postaw etycznych i religijnych.	realizowanie przyjętych programów edukacyjnych i wychowawczych przewidzianych dla różnych adresatów (uczniów nauczycieli, rodziców); katechezy;	**K/ M**
Przygotowanie uczniów do pełnienia przyszłych ról społecznych i zawodowych oraz sprostania wymogom współczesnego świata.	stworzenie odpowiednich warunków działania samorządowi uczniowskiemu oraz innym organizacjom młodzieżowym mającym prawo funkcjonowania na terenie szkoły;	**K/ R**
Wspomaganie wszechstronnego rozwoju osobowego uczniów.	stała współpraca z pedagogiem szkolnym w rozwiązywaniu bieżących problemów wychowawczych i opiekuńczych; poradnictwo indywidualne dla uczniów zagrożonych zachowaniami ryzykownymi;	**K/ R**
Tolerancja, wielokulturowość.	prowadzenie badań sondażowych i ankietowych w ramach obserwacji i badań wybranych zjawisk i problemów wychowawczych, ewaluacja;	**K/ R**
Krajoznawstwo, ekologia, turystyka.	zachęcanie uczniów do udziału w turystyce szkolnej, organizowanie wycieczek turystyczno- krajoznawczych, rajdów, biwaków, współpraca z SKKT, PTTK, biurami podróży, propagowanie czynnego wypoczynku; udział w Alercie Ekologicznym;	**K**
Kultura. Estetyka. Czytelnictwo.	edukacja kulturalna poprzez uczestnictwo w spektaklach teatralnych, seansach filmowych, koncertach, wystawach, konkursach i turniejach - w tym o tematyce profilaktycznej; zachęcanie młodzieży do czytania książek i czasopism;	**M/ R**
Wychowanie do życia w rodzinie.	związane tematycznie z założeniami naszego programu spotkania uczniów, rodziców i nauczycieli ze specjalistami, pedagogizacja rodziców;	**R**

Przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym i używaniu wulgaryzmów.	animująca obecność wychowawców wśród młodzieży, indywidualne rozmowy uczniów z wybranymi przez nich nauczycielami i innymi pracownikami szkoły;	**K**
Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa.	zapewnienie bezpieczeństwa uczniom w czasie przerw międzylekcyjnych (dyżury nauczycieli), zajęć sportowych, zajęć kulturalno-rozrywkowych; przestrzeganie przyjętych zasad wykorzystywania i organizowania dni częściowo lub w całości wolnych od zajęć szkolnych oraz wycieczek klasowych i przedmiotowych;	**K**
Propagowanie zachowań prozdrowotnych i zdrowego stylu życia poprzez: 1. promocję zdrowia (zdrowego odżywiania się, aktywności fizycznej)	organizowanie odczytów, konkursów, prelekcji, spotkań, dyskusji, warsztatów dla młodzieży mających na celu zapobieganie zachowaniom ryzykownym i niedostosowaniu społecznemu, projekcje filmów, pokazy, quizy, happeningi, gazetki poświęcone tematyce prozdrowotnej i uzależnieniom, debaty uczniowskie; wychowanie przez zajęcia sportowe, propagowanie aktywności fizycznej;	**K/ R**
2. profilaktykę uzależnień od nikotyny, alkoholu, narkotyków, dopalaczy;	spotkania z pracownikami PP-P, przedstawicielami służby zdrowia, współpraca z OPS, MKRPA, PCK i innymi; realizacja programów profilaktycznych;	**K**
3. profilaktykę uzależnień od Internetu, przeciwdzaiałanie cyberprzestępczości;	spotkania z pedagogiem szkolnym, funkcjonariuszami policji, kuratorem sądowym; poradnictwo indywidualne dla uczniów zagrożonych zachowaniami ryzykownymi;	**M**
4. przeciwdziałanie skutkom stresu.	stosowanie metod aktywizujących (dyskusja, burza mózgów, drama, praca w grupach, metoda projektów, warsztaty) obok metod podających (wykład, film, prelekcja, itp.);	**K/ R**
Przeciwdziałanie łamaniu prawa szkolnego.	pomoc uczniom w umiejętnym spędzaniu czasu wolnego i organizacji imprez szkolnych; organiacja zajęć pozalekcyjnych, zajęć specjalistycznych dla uczniów mających problemy.	**K**

Oznaczenia statusu działań w ramach ewaluacji (jako ocena ich skuteczności).
E - eliminacja (rezygnacja z niektórych działań, jeśli były nietrafione lub zmieniły się warunki);
K - kontynuacja rozpoczętego projektu (przykład dobrej praktyki);
R - realizacja (nowy projekt, przedsięwzięcie);
M - modyfikacja działań (dopasowanie do aktualnych warunków, potrzeb).

UCZESTNICY PROGRAMU.

Każdy członek społeczności szkolnej może być adresatem i/ lub realizatorem zaplanowanych działań w zależności od wybranej formy relizacji. W działalności wychowawczej i profilaktycznej mogą także brać udział specjaliści oraz przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradni specjalistycznych, placówek doskonalenia nauczycieli, podmiotów realizujących świadczenia zdrowotne z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień, wojewódzkich i powiatowych stacji sanitarno- epidemiologicznych, Policji i in.

Dyrektor szkoły.

Spełnia funkcję: planowania, organizacji, koordynacji, kontroli, motywowania i oceniania w stosunku do wszystkich elementów programu.

Wychowankowie.

Uczniowie stanowią dynamiczną część środowiska szkolnego. Ich współpraca w procesie wychowania jest niezbędna. Wybierając naszą szkołę uczeń staje się aktywnym uczestnikiem procesu wychowawczego, zgadza się na to, że będą czynione zabiegi wychowawcze i profilaktyczne wobec jego osoby i dlatego każdy wychowanek:

- jest zobowiązany przestrzegać postanowień zawartych w Statucie Szkoły;
- akceptuje szkolny program dydaktyczny i wychowawczo- profilaktyczny;
- zna, aprobuje i stosuje system wartości zawarty w naszej ofercie programowej;
- powinien starać się zrozumieć istotę działań wychowawczych, którym jest poddawany, w myśl zasady „jestem, myślę, czuję”;
- wywiązuje się ze wszystkich obowiązków ucznia i korzysta z przysługujących mu praw;

ma prawo zgodnie ze Statutem Szkoły, m.in. do:

- właściwie zorganizowanego procesu kształcenia, zgodnie z zasadami higieny pracy umysłowej;
- opieki wychowawczej i warunków pobytu w szkole zapewniających bezpieczeństwo, ochronę przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej;
- życzliwego, podmiotowego traktowania w procesie dydaktyczno-wychowawczym;
- rzetelnej, sprawiedliwej i jawnej oceny swego zachowania i postępów w nauce;
- swobody myśli, posiadania i obrony własnych poglądów poprzez uczestnictwo w życiu kulturalnym i społecznym;
- ma prawo przeżywać różnorodne trudności i wymagać w związku z tym specyficznego postępowania wychowawczego;
- informacji (uczeń musi wiedzieć, czego oczekują od niego inni).

Nauczyciele.

Każdy nauczyciel jest wychowawcą. Nauczyciel wychowuje swoją postawą, osobowością i postępowaniem w każdym miejscu i w każdym czasie, a ponadto w szkole:

- przykładnie wykonuje swoje obowiązki;
- dba, aby w procesie dydaktycznym zawsze znajdowało się miejsce dla zagadnień o charakterze wychowawczym;
- prowadzi obowiązkową dokumentację;
- działania wychowawcze nauczyciel przedmiotu realizuje w oparciu o Statut Szkoły, Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny, plan dydaktyczny, plany wynikowe z nauczanego przedmiotu, programy naprawcze;
- współpracuje z innymi nauczycielami uczącymi w danej klasie;
- aktywnie uczestniczy w pracach Zespołów Zadaniowych;
- ciągle dba o podnoszenie swoich kwalifikacji i rozwijanie własnego warsztatu pracy.

Pedagog szkolny.

Jako nauczyciel specjalista wspiera wychowawców, nauczycieli i rodziców w działaniach wychowawczych i opiekuńczych, organizuje i koordynuje działania szkoły w zakresie opieki, wychowania i profilaktyki.

Wychowawcy klasy.

Nauczyciel pełniący obowiązki wychowawcy klasy również:

- tworzy, prowadzi i aktualizuje podstawową dokumentację pracy wychowawczej;
- opracowuje i realizuje szczegółowy program pracy wychowawczej dla swojej klasy (jeden na cały okres kształcenia) w oparciu o założenia Programu Wychowawczo - Profilaktycznego Szkoły, uwzględnia w nim zagadnienia z zakresu profilaktyki i wychowania;
- dopasowuje do swojego programu tematykę zajęć i realizuje ją na godzinach do dyspozycji wychowawcy klasy;
- organizuje pomoc psychologiczno - pedagogiczną w klasie;
- pomaga uczniom w poszukiwaniu rozwiązań ich problemów, poświęca im swój czas i uwagę, wspiera ich w kłopotach osobistych i w podejmowaniu decyzji, w kontaktach z uczniami nie kieruje się swoimi korzyściami lecz ma na uwadze przede wszystkim ich interesy;
- ściśle współpracuje z rodzicami i wspiera ich w pracy wychowawczej;
- wzbogaca życie klasy pomagając w organizacji imprez, uroczystości, wycieczek, konkursów;
- dokłada starań, aby ciągle pogłębiać swoją wiedzę, kształcić umiejętności, poszukiwać nowych rozwiązań i pomysłów, pracować nad sobą (jako wychowawcą), dążyć do ideału, nie spoczywać na laurach.

Samorząd Uczniowski.

Samorząd Uczniowski reprezentuje całą społeczność uczniowską i każdego ucznia indywidualnie, a w związku z tym:

- współpracuje z dyrekcją szkoły, nauczycielami, administracją szkolną, poszczególnymi klasami, rodzicami i środowiskiem lokalnym;
- uczestniczy w uchwalaniu Statutu Szkoły oraz współdecyduje o życiu i pracy szkoły;
- powołuje Rzecznika Praw Ucznia, broni praw i godności uczniów, rozwiązuje ich problemy;
- uczy zachowań społecznych poprzez realizację podjętych zadań;
- uczy planowania i osiągania założonych celów;
- uczy postaw obywatelskich, rozwija cechy i umiejętności przywódcze;
- organizuje imprezy szkolne i pozaszkolne;
- prowadzi radiowęzeł i Facebook szkolny we współpracy z koordynatorami, reklamuje imprezy szkolne;
- podejmuje akcje na rzecz pomocy kolegom, dzieciom z domów dziecka oraz osobom potrzebującym.

Rodzice.

Prawidłowa realizacja zadań szkoły może się odbywać tylko przy współdziałaniu rodziców uczniów, których reprezentację stanowi Rada Rodziców, w oparciu o zasady:

- „Rodzice, ponieważ dali życie dzieciom, w najwyższym stopniu są zobowiązani do wychowania potomstwa i dlatego muszą być uznani za pierwszych i głównych jego wychowawców”. Jan Paweł II „Familiaris consortio”;
- „Rodzice mają prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami. Wychowanie to powinno uwzględniać stopień dojrzałości dziecka, a także wolność jego sumienia i wyznania oraz jego przekonania”. Ustawa o systemie oświaty;
- Rodzice są kreatorami rzeczywistości wychowawczej- czynnie uczestniczą w tworzeniu prawa wewnątrzszkolnego;
- Relacje wychowawca - rodzic cechuje wzajemny szacunek i życzliwość;
- Rodzice poprzez systematyczny kontakt z wychowawcami i innymi nauczycielami na bieżąco kontrolują zachowanie oraz wyniki w nauce swoich dzieci (wywiadówki, spotkania indywidualne, konsultacje dla rodziców – pierwszy poniedziałek miesiąca, kontakty telefoniczne, korespondencja);
- Rodzice aktywnie uczestniczą w organizacji wycieczek, uroczystości i imprez szkolnych oraz środowiskowych;
- Rodzice podejmują działania służące wzbogacaniu bazy materialnej i dydaktycznej szkoły (wsparcie finansowe, pomoc w drobnych remontach, upiększanie szkoły);
- Pedagogizacja rodziców jest formą wspomagania procesu wychowawczego (specjalistyczne prelekcje dla rodziców, spotkania z pedagogiem szkolnym, dyrekcją szkoły);
- Pomoc rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i podejmowanie wspólnych inicjatyw wychowawczych;
- Wspomaganie nauczycieli w prowadzeniu niektórych zajęć (lekarze, prawnicy, ekonomiści, bankowcy, biznesmeni).

FORMY WSPÓŁPRACY RODZICÓW ZE SZKOŁĄ.

Do najpopularniejszych i sprawdzonych w praktyce szkolnej form współpracy rodziców ze szkołą należą:

- systematyczne kontakty z wychowawcą klasy, wymiana informacji o uczniu (zebrania ogólne i klasowe, konsultacje dla rodziców – każdy I poniedziałek miesiąca, indywidualne rozmowy, listy, kontakty telefoniczne);
- kontakty, konsultacje z wychowawcami internatu, nauczycielami, pedagogiem szkolnym;
- wybór przedstawicieli do Rady Rodziców (zgłaszanie uwag i postulatów, wzbogacanie oferty programowej szkoły);
- wspieranie procesu dydaktyczno- wychowawczego (zakup pomocy naukowych, książek, czasopism, dokonywanie drobnych remontów w szkole, naprawa pomocy naukowych, sprzętu szkolnego, wsparcie inicjatyw związanych z prowadzenia zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań, zespołów artystycznych);
- udział w opracowywaniu ważnych dla szkoły dokumentów (Statutu Szkoły, budżetu szkoły, planu pracy wychowawczej, planu remontów, planu wycieczek, planu zakupów);
- udział w organizowanych przez szkołę formach pedagogizacji (prelekcje, odczyty);
- współorganizowanie imprez i uroczystości szkolnych;
- współorganizowanie wycieczek, zabaw i dyskotek, studniówek, imprez kulturalno-rozrywkowych;
- finansowe wsparcie potrzeb szkoły poprzez gromadzenie środków w ramach składek Rady Rodziców.

SPODZIEWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU.

Model absolwenta naszej szkoły.

Celem wszystkich działań i zabiegów wychowawczych szkoły jest wyposażenie naszego ucznia w takie umiejętności i postawy, które pozwolą mu samodzielnie funkcjonować w otaczającym go świecie. Młody człowiek, który ukończył szkołę i stoi na progu dorosłego życia, ma tym większe szanse na życiowy sukces, im więcej przejawia następujących postaw i zachowań:

KATEGORIA	ELEMENTY	KRYTERIA SUKCESU
odpowiedzialność	systematyczność i terminowość	sam określa sobie terminy lub skutecznie się o nie dowiaduje, umie zaplanować swoją pracę, szanuje czas swój i innych,
	ponoszenie konsekwencji	akceptuje konsekwencje i potrafi je ponosić bez poszukiwania usprawiedliwień i winnych,

	dokonywanie wyborów	rozumie, że wszystkiego nie można osiągnąć, trzeba wybierać, wspiera innych w podejmowaniu decyzji (ale nie wyręcza),
	zdyscyplinowanie, obowiązkowość, samodyscyplina	rozumie, czym jest odpowiedzialność, potrafi zareagować w przypadku zachowań nieodpowiedzialnych, jest roztropnie posłuszny, wypełnia swoje obowiązki najlepiej jak potrafi, dotrzymuje słowa,
	rozumienie potrzeby doskonalenia i rozwijania samego siebie	naukę i obowiązki szkolne traktuje jako element budowania swojej przyszłości zawodowej, jest świadom konieczności ciągłego doskonalenia się, aby sprostać wymaganiom współczesnego świata,
	stosowanie zasad bezpieczeństwa i higieny	jest świadom potencjalnych zagrożeń, przestrzega obowiązujących przepisów bhp, nie stwarza sytuacji niebezpiecznych dla siebie i innych, dba o bezpieczeństwo swoje i innych osób,
	dbanie o estetyczny wygląd własny i otoczenia	dba o higienę osobistą, ubiera się schludnie i estetycznie, potrafi dostosować ubiór do sytuacji (nie wyzywająco i prowokująco), dba o utrzymanie czystości i porządku w swoim otoczeniu,
	dokonywanie samooceny i samokontroli	rozumie potrzebę kontrolowania swoich działań i ich skutków, potrafi dokonywać samooceny, wyciąga z niej wnioski i stosuje je w swoim życiu.
samodzielność	wykorzystanie wiedzy i umiejętności	posiada wiedzę i umiejętności z przedmiotów nauczania i potrafi z nich korzystać, umie znaleźć potrzebne mu informacje, potrafi posługiwać się określonymi narzędziami i urządzeniami,
	radzenie sobie z problemami	jest samodzielny, opanowany, zdecydowany, potrafi radzić sobie z trudnościami w różnych sytuacjach, zna różne sposoby rozwiązywania problemów,
	umiejętność komunikowania się	potrafi pracować w grupie, jest tolerancyjny i życzliwy, precyzyjnie formułuje myśli, zabiera głos w dyskusji, umie słuchać,

	umiejętność współpracy z dorosłymi w zakresie troski o własne zdrowie	jest świadom konieczności dbania o własne zdrowie, systematycznie poddaje się planowym badaniom profilaktycznym i szczepieniom, zna i umie stosować procedury korzystania z opieki zdrowotnej, zna prawa pacjenta i wie, jak z nich korzystać, nie naraża świadomie zdrowia innych,
	umiejętność dbania o zaspokojenie swoich podstawowych potrzeb	zna swoje potrzeby fizyczne i psychiczne, potrafi stworzyć sobie i swojej przyszłej rodzinie odpowiednie warunki materialne (odpowiednie wykształcenie, dobra praca), zna zakres opieki socjalnej Państwa i wie jak z niej korzystać,
	asertywność	potrafi wyrażać swoje opinie, bronić swoich racji, wie, kiedy i potrafi grzecznie ale stanowczo odmawiać.
kultura osobista	takt	umie przestrzegać zasad dobrych obyczajów i kultury, odróżnia dobro od zła, łagodzi konflikty,
	wrażliwość estetyczna	dba o swoje środowisko, dostrzega piękno w swoim otoczeniu, dba o swój wygląd i sposób wysławiania się, korzysta z dóbr kultury,
	dbanie o kulturę słowa	potrafi rozmawiać i słuchać innych, w swoich wypowiedziach nie używa niecenzuralnych słów, potrafi dyskutować, nie obraża swoich rozmówców, potrafi przyznać im rację,
	uczynność	umie zauważyć osobę potrzebującą pomocy, potrafi i chce jej pomóc,
	tolerancja	lubi ludzi, umie zachować się odpowiednio wobec wszelkich odmienności, szanuje ich godność i nietykalność, jest dumny ze swojego pochodzenia (dobry patriota),
przedsiębiorczość	wykazywanie inicjatywy	umie wyeksponować swoje dobre, mocne strony, umie załatwić wiele spraw, jest świadomy, że aby osiągnąć cel, należy podjąć wysiłek,
	mobilność	nie boi się sprostać wymogom współczesnego świata i podejmuje wyzwania, jest operatywny,

	podejmowanie decyzji	jest w stanie podejmować decyzje, potrafi przewidzieć ich następstwa,
	wymagania wobec siebie	właściwie reaguje na sugestie i krytykę, uznaje autorytety, równa do najlepszych, zna swoje obowiązki.
patriotyzm i świadomość obywatelska	poszanowanie mienia społecznego	dba o mienie wspólne (szkolne, środowiska lokalnego, narodowe), nie niszczy go i zdecydowanie reaguje na przejawy wandalizmu ze strony innych osób,
	spełnianie obowiązków wobec rodziny, szkoły, ojczyzny	jest świadom swoich obowiązków jako członek rodziny, uczeń, pracownik i obywatel, nie uchyla się od ich wykonywania, stosuje się do obowiązujących w tym zakresie norm prawnych,
	aktywne uczestniczenie w życiu demokratycznym społeczeństwa	interesuje się życiem politycznym, gospodarczym i społecznym państwa, aktywnie uczestniczy w działalności różnorodnych organizacji i stowarzyszeń, stara się wpływać na życie zarówno społeczności lokalnej jak i całego kraju (bierny i czynny udział w wyborach do samorządów lokalnych oraz do Parlamentu),
	kultywowanie tradycji narodowych	zna tradycje narodowe, otacza szacunkiem godło, hymn i barwy narodowe, należycie czci święta narodowe, zna i przestrzega ceremoniału uroczystości państwowych, szkolnych, religijnych i innych,
	niesienie pomocy ludziom potrzebującym jej	potrafi dostrzegać ludzi potrzebujących pomocy, wie jak im pomóc lub gdzie szukać pomocy (zna instytucje pomocy społecznej i wie jak do nich dotrzeć), bierze udział w akcjach charytatywnych, chętnie angażuje się w wolontariat.
świadomość prawna	przestrzega norm i przepisów prawa	zna Konstytucję i podstawowe akty prawne obowiązujące w naszym kraju, jest świadom swoich praw i obowiązków obywatelskich i wie jakie są konsekwencje ich nie przestrzegania, zna i przestrzega przepisy szkolne (Statut szkoły, regulaminy wewnątrzszkolne),

	odróżnianie prawdy od kłamstwa	zawsze mówi prawdę, nie toleruje kłamstwa u innych i sam nie kłamie, nie rozpowszechnia informacji nieprawdziwych wiedząc, że może tym krzywdzić innych,
	przestrzeganie zasad, reguł i norm współdziałania w grupie	umie żyć i pracować w grupie, stosuje się do obowiązujących w niej norm i reguł, ale nie bezkrytycznie, pracując w zespole ma świadomość, że realizuje nie tylko swoje cele osobiste, ale także ogółu,
	obrona własnej prywatności i nie naruszanie prywatności innych	ma świadomość prawa do własnej prywatności i jej ochrony, nie narusza prywatności innych osób, wie, jakie mogą być prawne konsekwencje nie przestrzegania tej zasady,
	odpowiednie reagowanie na niewłaściwe zachowania	wie jak zachowywać się wobec innych, by nie naruszać ich godności, nie daje przyzwolenia na niewłaściwe zachowania wobec siebie i innych, jest świadom konsekwencji prawnych niektórych zachowań,
	poszanowanie mienia społecznego i prywatnego	zna i jest świadom konsekwencji prawnych braku poszanowania mienia społecznego i prywatnego, zdecydowanie sprzeciwia się aktom wandalizmu.

MONITOROWANIE PROGRAMU.

Monitorowanie realizacji programu powadzone będzie w trakcie działań i przynosić będzie informacje pozwalające na korektę i dostosowanie tychże działań do zmieniających się okoliczności. Monitorowanie uwzględniać będzie zmiany wynikające zarówno z faktu wprowadzenia innowacji, jak i z tytułu niezależnych czynników występujących podczas działań.

Monitorowaniu podlegają wnioski i rekomendacje wynikające z analiz:

- wyników badań ankietowych, sondaży, obserwacji;
- monitoringów, wywiadów panelowych z nauczycielami i rodzicami;
- sprawozdań, raportów, notatek służbowych;
- zapisów w dokumentacji szkolnej (e-dzienników, arkuszy informacyjnych, protokołów Rad Pedagogicznych, kart wycieczek itp.);
- dokumentacji fotograficznej, kroniki szkoły, scenariuszy zajęć;
- informacji zamieszczanych na stronie internetowej szkoły;
- innych dowodów realizacji programu.

EWALUACJA PROGRAMU.

Ewaluacja progrmu prowadzona bedzie na zakończenie roku szkolnego, dzięki czemu, dostarczy informacji aktualnych i użytecznych do prawidłowego zaplanowania działań w kolejnym roku szkolnymw formie:

- wniosków z ewaluacji programu (pokazanie zarówno zalet, jak i słabości – podsumowanie tego, czego dotyczyła ewaluacja);
- rekomendacji czyli opisu możliwych do wykonania działań wynikających z doświadczenia zdobytego podczas ewaluacji programu, w celu usprawnienia, rozwoju, lub lepszego zrozumienia procesów zachodzących w szkole; wskazanie obszarów do modyfikacji na podstawie oceny skuteczności dotychczasowych działań.

Podstawowymi źródłami informacji będą:

- analiza dokumentów (raportów, protokołów, dokumentacji szkolnej, dokumentacji elektronicznej, obrazowej itp.);
- analiza ankiet skonstruowanych na potrzeby ewaluacji;
- analiza wywiadów panelowych, wniosków z monitoringów.

WYCHOWANIE DO ŻYCIA W RODZINIE - PRZYKŁADOWE TEMATY ZAJĘĆ.

KLASA I

- Kim jestem? Dokąd zmierzam? Czyli o samopoznaniu i celach w życiu.
- Slang- słownictwo dotyczące seksualności człowieka.
- Podobieństwa czy przeciwieństwa, czyli o tym, jak ludzie dobierają się w pary.
- Istota, rodzaje i etapy miłości.
- Fakty i mity na temat seksualności człowieka.
- Postawy młodzieży wobec inicjacji seksualnej.
- Pigułka gwałtu- jak zadbać o swoje bezpieczeństwo
- Styl życia matki a zagrożenia życia płodowego dziecka.
- Kim jest człowiek? Jaki jest sens jego życia?
- Aby skutecznie porozumiewać się z innymi.
- Dojrzałość człowieka. Trudności okresu dorastania.
- Kobiecość – męskość. Różnice i komplementarność.
- Spotkania i rozstania.
- Radość dawania i otrzymywania, czyli natura miłości.
- Kochać i być kochanym/kochaną.
- Czekać – nie czekać?, czyli o inicjacji seksualnej.
- NIE dla presji seksualnej.
- O integracji seksualnej, czyli seksualnej dojrzałości.
- ABC wiedzy o HIV i AIDS.
- Jak uchronić się przed AIDS?

KLASA II

- Podobieństwa czy przeciwieństwa, czyli o tym, jak ludzie dobierają się w pary?
- Skuteczna komunikacja w związku partnerskim.
- Młodzież a środki psychoaktywne.
- Antykoncepcja i naturalne metody planowania rodziny.
- Rozwój psychoseksualny człowieka.
- Tożsamość mężczyzny we współczesnym świecie- przygotowanie do roli ojca.
- Wyprawa po moc, czyli o początkach przemocy w rodzinie.
- Zagrożenia życia rodzinnego- alkoholizm.
- Prawa seksualne człowieka.
- Aborcja- aspekt prawny, medyczny i etyczny.
- Przemoc i przestępstwa seksualne.
- Orientacja homoseksualna a zachowania tolerancyjne i nietolerancyjne.
- Seks i życiowe decyzje.
- Test z dojrzałości do małżeństwa.
- Być matką, być ojcem.
- Świadomość własnej płodności.
- Zgodnie z naturą, czyli o metodach rozpoznawania płodności. Antykoncepcja.
- Odpowiedzialne rodzicielstwo, to znaczy...
- W poszukiwaniu idealnej metody antykoncepcji.

KLASA III

- Małżeństwo i rodzicielstwo w świetle prawa.
- Kryzys w rodzinie - separacja, rozwód.
- Od stereotypu do dyskryminacji.
- Kłótnia w związku, czyli jak konstruktywnie rozwiązywać problemy.
- Koszty rodzicielstwa.
- Bezdzietność.
- Style przywiązania - czyli dlaczego boimy się bliskości w związku.
- Role kobiet i mężczyzn a panujące stereotypy.
- Komunikacja w małżeństwie, czyli powodzenie związku.
- Jak być dobrym rodzicem, czyli o znaczeniu prawidłowych postaw rodzicielskich.
- Samotne rodzicielstwo – czy zawsze musi być trudne?
- Pragnienie dziecka. Jak rozwiązać problem niepłodności?
- Każdy ma prawo żyć godnie – bez przemocy.
- O pornografii, czyli komercjalizacji ludzkiej seksualności.
- Trudności życia małżeńskiego: alkoholizm, narkomania, sekty (lekcja z podziałem na grupy dziewcząt i chłopców).
- Rodzina i prawo.
- Gdy małżeństwo się rozpada.
- Gdy nie wszyscy są zdrowi, czyli o starości i niepełnosprawności w rodzinie.

PROPOZYCJE TEMATÓW
NA GODZINĘ DO DYSPOZYCJI WYCHOWAWCY KLASY
W RAMACH SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO.

KLASA I

- Poznanie i integracja zespołu klasowego.
- Budowanie zaufania i wzmacnianie poczucia własnej wartości.
- Przemoc we współczesnym świecie – jak się przed nią bronić?
- Jak porozumieć się z innymi - asertywność.
- Moje prawa, moje granice.
- Aktywne wykorzystanie czasu wolnego.
- Co ludzi łączy, a co dzieli? Ja w relacjach z rówieśnikami.
- Mój wzór osobowy, czyli kto mi imponuje?
- Jak dbać o swoje zdrowie.
- Poszanowanie mienia szkolnego.
- Wolontariat, organizacje charytatywne – dlaczego warto działać.
- Dlaczego nie wolno nikogo bić ani obrażać?
- Czy od komputera i Internetu można się uzależnić?
- Jak reagować, gdy ktoś używa wulgaryzmów?
- Zasady i normy postępowania.
- Odpowiedzialność nieletnich w świetle prawa.
- Strój ukrywa i odkrywa znaczenia - dyskutujemy o stosowności stroju w zależności od okoliczności i miejsca.
- „Sprzątanie Świata" z naszym udziałem.
- Na czym polega kultura słowa we współczesnej rzeczywistości sms-ów, „gadu-gadu" i pamiętników internetowych (blogów)?
- Ostrzegamy przed narkomanią! Dyskutujemy o narkomanii, manipulacji dilerów narkotykowych i sposobach ich działania.
- Zagrożenia płynące z Internetu.
- Koleżeństwo i przyjaźń jako podstawa funkcjonowania klasy.
- Co sprawia nam najwięcej kłopotów i z czym nie możemy dać sobie rady?
- Jak podnieść własną wartość – w wielu rzeczach jestem dobry.
- Jak zostać wolontariuszem?
- Rola współpracy i pomocy grupy w osiąganiu celów indywidualnych i grupowych.
- Niepowodzenia to porażki czy kolejne etapy w drodze do celu ?
- Mówienie „NIE" a autorytet w grupie.
- Zdrowe odżywianie się – anoreksja, bulimia. Akceptacja obrazu własnego ciała.

KLASA II

- Tolerancja czy obojętność wobec zachowań negatywnych. Rozmawiamy o tolerancji wobec gustów i poglądów i nieakceptacji zachowań niemoralnych.
- Jak skutecznie rozwiązywać konflikty? Spór konstruktywny.
- Promujemy ciekawe książki, interesujące filmy, pasjonujące spotkania z literaturą i sztuką - nasze zainteresowania i pasje.
- Zachowania agresywne, ich przyczyny i sposoby zapobiegania przemocy.

- Określamy własny temperament - rozwiązywanie różnorodnych testów psychologicznych, umożliwiających uczniowi dostrzeżenie własnej odrębności.
- Potrafimy rozwiązywać trudne sytuacje - być dyplomatą w szkole, w rodzinie, wśród przyjaciół.
- Dlaczego młodzi ludzie palą? Omawiamy przyczyny podejmowania decyzji o paleniu. Określamy sposoby walki z nałogiem. Dlaczego warto być wolnym od papierosa- promujemy modę na niepalenie?
- Inność- indywidualność. Społeczna izolacja. Jakim być?
- Własność społeczna. Przykłady dewastacji.
- Czy w twoim najbliższym otoczeniu dostrzegasz przypadki łamania prawa?
- Jak obronić się przed negatywnym wpływem innych osób?
- Aktywne wykorzystanie czasu wolnego.
- Dyskutujemy o różnych sposobach rozładowywania stresu. Czym jest stres? Najczęstsze sytuacje stresogenne, formy relaksacyjne, rola sportu i czynnego wypoczynku.
- Co to znaczy „samorządność"?
- „Wiem, co mówię"- dbam o czystość mowy polskiej.
- Czego powinniśmy się wstydzić, a z czego być dumni?
- Bezpieczne ferie, wakacje.
- Spotkania towarzyskie w wirtualnym świecie – konsekwencje działania w sieci.
- Pozytywne nastawienie – drogą do sukcesu.
- Własny STYL a nakazy mody.
- Jak walczyć ze złym samopoczuciem i stresem.
- Właściwe odżywianie czynnikiem niezbędnym do prawidłowego funkcjonowania umysłu.
- Zdrowe odżywianie się. Szczupły nie musi oznaczać CHUDY.
- Subkultury - dlaczego się z nimi integrujemy?
- Jak umiejętnie przyjmować krytykę – asertywne sposoby radzenia sobie.
- Umiejętność samooceny – moje wady i zalety.
- Kultura bycia czyli SAVOIR VIVRE na co dzień.
- Cyberprzemoc, skutki prawne.
- Pełnoletniość – co to dla mnie oznacza?
- Niewłaściwe motywy podejmowania życia seksualnego.

KLASA III

- Sposoby radzenia sobie w sytuacjach stresowych.
- Profilaktyka nikotynowa, alkoholowa i narkotykowa.
- Postawy wobec HIV/AIDS.
- Jak radzić sobie z nałogami cywilizacyjnymi?
- Czynne słuchanie jako metoda poznawania trudności i przeżyć innych osób.
- Jak prawidłowo komunikować się z innymi ludźmi?
- Tolerancja jako sposób respektowania i różnicowania ludzi.
- Dzień Bezpiecznego Internetu.
- Ruch jako najprostszy sposób rozładowania napięcia emocjonalnego.
- Przeciw korupcji.
- Sztuka prowadzenia dyskusji.
- Jak nie stać się ofiarą i sprawcą przestępstwa. Wybrane zagadnienia prawa.
- Czy we współczesnym świecie potrzebne są autorytety? Autorytet moralny.

- Sukcesy i porażki szkolne i życiowe - rozmawiamy o kształtowaniu umiejętności pokonywania trudności (tematy dotyczące problemów w nauce czy też zachowaniu, konfliktów powstałych pomiędzy nauczycielem i uczniem lub pomiędzy samymi uczniami, ucieczek z lekcji spowodowanych trudnościami w nauce).
- Sposoby rozładowania negatywnych emocji.
- Sztuka porozumiewania się z innymi – negocjacje.
- Czy obrona słabszego to przejaw tchórzostwa czy demonstracja siły?
- Inny nie znaczy gorszy – postawa tolerancji wobec drugiej osoby.
- Moda na dobre wykształcenie – „wyścig szczurów".
- Wpływ reklam i środków masowego przekazu na dokonywanie wyborów.
- Ludzie starsi i sprawni inaczej – okazywanie szacunku, pomocy i tolerancji dla ich słabości.
- Rola stowarzyszeń charytatywnych i wolontariatu w pomaganiu ludziom chorym, biednym, starszym, uchodźcom.
- Moje prawa, a odpowiedzialność.
- Portale społecznościowe w naszym życiu – plusy i minusy.
- O problemach natury psychicznej: depresja, nerwice, fobie.

KLASA IV

- Rola pieniędzy w życiu człowieka.
- Podejmuję decyzję o mojej przyszłości – moje szanse na rynku pracy.
- Żegnaj smutku! – jak rozpoznać i przeciwdziałać depresji.
- Pułapki perfekcjonizmu i minimalizmu.
- Konsekwencje braku autorytetów.
- Pożytki z wiedzy ogólnej i wiedzy specjalistycznej.
- „Reklama dźwignią handlu" - jak nie dać się oszukać.
- Mój projekt: „Wiedzę zdobywam dla siebie".
- Media - szczęście czy zagrożenie?
- Bezpieczeństwo na drodze.
- Jak przekuć stres w sukces?
- Mój stosunek do kwestii transplantacji tkanek.
- Moje cele życiowe.
- Zostawmy po sobie zieloną pamiątkę.
- Studia jako etap rozwoju a nie ostateczny efekt.
- Człowiek twórczy a używki.
- Pasja a sukces zawodowy.
- Radzenie sobie z przedmaturalnym stresem.
- Co to znaczy być dojrzałym. Dojrzałość psychiczna, fizyczna, emocjonalna i społeczna.
- Kształcenie umiejętności dawania z siebie innym. Wolontariat.
- Radzenie sobie z krytyką.
- Moje marzenia – co robię, by je zrealizować?
- Koniec szkoły – i co dalej?
- Nasza prywatność a wirtualny świat.
- Każdy inny, wszyscy równi. Czy jestem człowiekiem tolerancyjnym?
- Życie z pasją - jak żyć ciekawie?

PEDAGOGIZACJA RODZICÓW - PRZYKŁADOWE TEMATY.

- Dziecko na wagarach.
- Agresja wśród młodzieży.
- Prawa i obowiązki ucznia w świetle przepisów szkolnych.
- Profilaktyka zachowań agresywnych.
- Jak pomóc dziecku w wieku dojrzewania rozwiązać jego problemy?
- Co robić, gdy dziecko zostało ofiarą przemocy?
- Rola rodziców w motywowaniu dzieci do nauki.
- Organizacja nauki i czasu wolnego młodzieży.
- Moje dziecko i uzależnienia cywilizacyjne.
- Przyczyny i znaczenie zachowań ryzykownych.
- Jak szukać porozumienia z dziećmi?
- Współpraca szkoły i rodziców w zakresie wyboru zawodu i kierunku dalszego kształcenia.
- Co możemy zrobić razem w szkole?
- Gdzie szukać pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu problemów w sytuacjach kryzysowych?

Aneks do Szkolnego Programu Wychowawczo- Profilaktycznego

dodany na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22.01.2018r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

I. Diagnoza w zakresie zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych:

Dla postawienia diagnozy wykorzystano przeprowadzone w roku szkolnym 2016/17:

Ankiety do uczniów:

- Indywidualna DIAGNOZA PRZYCZYN nieusprawiedliwionej absencji- skierowana do uczniów ze 100 i więcej NN - luty 2017r.
- WYWIAD PANELOWY z uczniami klas technicznych ZSZ nr1 w Dęblinie na temat przyczyn nieusprawiedliwionej absencji uczniów.
- ANKIETA „Bezpieczna szkoła” przeprowadzona w kwietniu 2017r.
- ANKIETA „Problem narkomanii wśród młodzieży” przeprowadzonej w Zespole Szkół Zawodowych nr 1 w Dęblinie przeprowadzona w kwietniu 2017r.
- ANKIETA do uczniów ZSZ Nr 1 w Dęblinie. dotycząca ewaluacji Szkolnego Programu Profilaktycznego i Szkolnego Programu Wychowawczego. Celem badania było uzyskanie odpowiedzi na pytania: „Które działania szkoły sprzyjają eliminacji

niewłaściwych zachowań oraz wzmacniają właściwe postawy i zachowania uczniów?" oraz „Jaka jest hierarchizacja wartości w świadomości uczniów?"

- Ankieta "Cudzoziemiec w zespole klasowym"- dla uczniów klas pierwszych.
- Ankieta badająca zdanie młodzieży o środkach uzależniających i przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem alkoholu (klasy 2-gie).

Ankiety do wychowawców klas:

- ANKIETA dotycząca problemu badawczego w ramach ewaluacji wewnętrznej: w zakresie diagnozy potrzeb, podstaw etycznych i wybranych wartości, które kierują postępowaniem uczniów- ewaluacja Szkolnego Programu Profilaktycznego i Szkolnego Programu Wychowawczego.
- Analiza sposobów pracy z uczniem zdolnym w roku szkolnym 2016/17.
- Analiza sposobów pracy z uczniem słabym w roku szkolnym 2016/17.
- Rozpoznanie potrzeb wychowawczo-opiekuńczych w 2016/17.
- WYWIAD PANELOWY z wychowawcami klas i internatu ZSZ nr1 w Dęblinie dotyczący analizy zachowań dyskryminacyjnych w szkole. Wywiad panelowy został przeprowadzony w dniach 18 i 21 listopada 2016r.. Celem wywiadu była ocena stopnia występowania w szkole zachowań dyskryminacyjnych.
- ANALIZA i MONITOROWANIE ABSENCJI UCZNIÓW dla wychowawców ZSZ Nr 1 w Dęblinie

Monitoringi:

- Monitoring nieobecności nieusprawiedliwionych uczniów w związku z realizacją zadań „Programu Poprawy Frekwencji".
- Monitoring comiesięcznych wskaźników frekwencji w poszczególnych klasach w związku ze stosowaniem *„Procedur nagradzania uczniów za bardzo dobrą frekwencję".*
- Monitoring pozostałych wskaźników *Programu Poprawy Frekwencji.*
- Monitoring uwag w e-dzienniku.

Analizy wskaźników zachowań:

- ANALIZA PRZYCZYN WYSOKIEJ ABSENCJI UCZNIÓW KLAS TECHNICZNYCH w Zespole Szkół Zawodowych nr1 w Dęblinie w roku szkolnym 2016/17. Analizy przyczyn wysokiej absencji uczniów klas technicznych w bieżącym roku szkolnym dokonano przy pomocy 4 narzędzi badawczych. Źródłami informacji były:
    - WYWIAD PANELOWY z wychowawcami klas ZSZ nr1 w Dęblinie na temat przyczyn nieusprawiedliwionej absencji uczniów.
    - WYWIAD PANELOWY z uczniami klas technicznych ZSZ nr1 w Dęblinie na temat przyczyn nieusprawiedliwionej absencji uczniów.
    - ANKIETA do uczniów z wysoką, nieusprawiedliwioną absencją.
    - NARZĘDZIE DO ANALIZY I MONITOROWANIA ABSENCJI UCZNIÓW dla wychowawców ZSZ Nr 1 w Dęblinie.
- WYWIAD Z PEDAGOGIEM SZKOLNYM oraz ANALIZA DOKUMENTU- sprawozdanie pedagoga szkolnego w ramach problemu badawczego ewaluacji: *Analiza potrzeb i kłopotów wychowawczych zgłaszanych przez rodziców oraz nauczycieli oraz analiza problemów wynikających z wieku dorastania, z uwzględnieniem zagrożeń*

środowiskowych, zagrożeń cyberbullingiem, przemocą, narkomanią oraz innymi zagrożeniami cywilizacyjnymi.

- Analiza przestrzegania postanowień Statutu szkoły, w tym w zakresie wypełniania obowiązków wychowawców i obowiązków uczniowskich w I semestrze roku szkolnego 2016/17.

Analizy wskaźników zagrożeń:

- Liczba uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym (w tym objętych: nadzorem odpowiedzialnym rodziców, dozorem kuratora, z prokuratorskim oskarżeniem).
- Liczba uczniów, z którymi przeprowadzono rozmowę interwencyjną.
- Liczba uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym (w tym objętych: nadzorem odpowiedzialnym rodziców, dozorem kuratora, z prokuratorskim oskarżeniem).
- Liczba Informacji dla Sądu, dla PCPR, dla Policji;
- Liczba uczniów, którzy przekroczyli 100 godzin nieobecnych nieusprawiedliwionych.
- Trudne przypadki w szkole.

Ewaluacje:

- Ewaluacja wewnętrzna III obszaru pracy szkoły w celu opracowania jednego programu wychowawczo- profilaktycznego w oparciu o wyniki pogłębionych analiz potrzeb i kłopotów wychowawczych zgłaszanych przez rodziców oraz nauczycieli, problemów wynikających z wieku dorastania, z uwzględnieniem zagrożeń środowiskowych, zagrożeń cyberbullingiem, przemocą, narkomanią oraz innymi zagrożeniami cywilizacyjnymi.

Narzędzia badawcze wykorzystane podczas ewaluacji:

1. ANALIZA DOKUMENTÓW.
2. WYWIAD PANELOWY z wychowawcami klas.
3. WYWIAD z pedagogiem szkolnym.
4. ANKIETA do uczniów.
5. PLAN ROZMOWY z Rodzicami wraz z LISTĄ PYTAŃ.
6. ZAPYTANIE do dyrektora szkoły.

- Ewaluacja Programu Poprawy Frekwencji w STANDARDZIE: „Podniesie się ogólna frekwencja na zajęciach i zmniejszy się nieusprawiedliwiona absencja uczniów”.

W roku szkolnym 2017/18 zaplanowaliśmy i realizujemy w ramach ewaluacji wewnętrznej II obszaru przeprowadzenie jakościowej analizy problemu ***„Ocena skuteczności działań szkoły w zakresie przeciwdziałania zachowaniom destrukcyjnym ze szczególnym uwzględnieniem narkomanii – ocena podejmowanych działań wychowawczych, profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych w celu wzmacniania czynników chroniących i obniżania czynników ryzyka zagrożenia zachowaniami destrukcyjnymi ze szczególnym uwzględnieniem narkomanii”***, której celem jest pozyskanie informacji na temat:

- podejmowanych w szkole działań mających na celu pozytywną zmianę postaw, wiedzy i zachowania np. w zakresie samooceny, nabywania umiejętności przeciwstawiania się presji do używania ***substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych*** ~~środków odurzających~~, zachowania

abstynencji od ***substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych*** ~~środków odurzających,~~ nabywania umiejętności dbania o własne bezpieczeństwo, nawiązania przyjaźni z rówieśnikami zachowującymi wolność od środków odurzających, nabywania rzetelnej wiedzy o szkodliwości alkoholu i innych ***substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych*** ~~środków odurzających,~~ zrozumienia istoty presji rówieśniczej, prezentowania prawidłowych postaw wobec używania ***substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych*** ~~środków odurzających,~~ zmiany postaw wobec odurzających się rówieśników;

- aktywności alternatywnej uczniów realizowanej m.in. poprzez włączanie się do programów profilaktycznych i działań interwencyjnych, podejmowanie działań o charakterze wolontarystycznym, uczestniczenie w formach aktywności wykluczających używanie ***substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych*** ~~środków odurzających,~~ np. uczestnictwo w zajęciach sportowych i innych nadobowiązkowych działaniach pozalekcyjnych.

Narzędzia badawcze wykorzystane podczas ewaluacji:

1. PLAN ROZMOWY z Rodzicami wraz z LISTĄ PYTAŃ.
2. ZAPYTANIE do dyrektora szkoły.
3. ANALIZA DOKUMENTÓW.
4. WYWIAD PANELOWY z wychowawcami klas.
5. ANKIETA do nauczycieli.
6. WYWIAD z pedagogiem szkolnym.
7. ANKIETA do uczniów.

Diagnoza problemów została przedstawiona w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym w formie Mocnych i Słabych stron szkoły.

W wyniku diagnozy wyłonione następujące obszary problemowe:

W naszej szkole do najczęściej występujących problemów należą:

- wagary ;
- palenie papierosów;

W mniejszym stopniu:

- dokuczanie kolegom;
- problemy z drobnymi kradzieżami w marketach;
- odurzanie się;
- konflikty między uczniami, bójki.

Na podstawie diagnozy:

a. sprawozdania wychowawców klas po I semestrze w obszarze zachowania uczniów,
b. sprawozdania pedagoga szkolnego- ocena sytuacji wychowawczej szkoły,
c. rejestru zdarzeń,
d. oceny sytuacji wychowawczej w szkole przez nauczycieli oraz dyrekcje szkoły,
e. opinii rodziców,
f. wniosków z ewaluacji

określone zostały następujące czynniki chroniące i czynniki ryzyka:

Czynniki chroniące przed zachowaniami destrukcyjnymi.

Przez czynniki chroniące należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, których występowanie wzmacnia ogólny potencjał zdrowotny ucznia lub wychowanka i zwiększa jego odporność na działanie czynników ryzyka.
Należą do nich:

- Dezaprobata ze strony rówieśników i dorosłych wobec zachowań problemowych – odbiegających od norm społecznych- 80%
- Autorytety- 80 %
- Konstruktywna grupa rówieśnicza- 75%
- Zainteresowanie nauką i własnym rozwojem- 60%
- Czynne uczestnictwo w życiu rodziny i szkoły- 40%
- Silna więź z rodzicami- 40%
- Podtrzymywanie tradycji i kształcenie szacunku dla jej norm- 20%

Czynniki ryzyka wpływające na powstawanie zachowań destrukcyjnych.

Przez czynniki ryzyka należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, które wiążą się z wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia zachowań ryzykownych stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, zdrowia, bezpieczeństwa lub funkcjonowania społecznego.
Należą do nich:

- Aprobata dla zachowań destrukcyjnych u rówieśników i dorosłych- 80%
- Nierealistyczne oczekiwania wobec siebie i otoczenia- 80%
- Brak zainteresowania nauką szkolną i niepowodzenia szkolne- 75%
- Słaba więź z rodziną, szkołą -60%
- Niedojrzałość emocjonalna i społeczna, słaba kontrola wewnętrzna- 60%
- Poczucie osamotnienia, niska samoocena, wysoki poziom lęku- 25%
- Deficyty rozwojowe- 20%

Działania wychowawcze i profilaktyczne podejmowane w szkole przyczyniają się do wzmacniania czynników chroniących i obniżania czynników ryzyka zagrożenia zachowaniami destrukcyjnymi, wpływają na eliminowanie zagrożeń i wzmacnianie właściwych zachowań. Przyczyniają się bowiem do wzrostu ich świadomości, poprawienia współpracy na linii uczeń Polak – uczeń z Ukrainy, wzmacniają kontrolę zachowań przez wychowawców i nauczycieli. Uczniowie znając konsekwencje niewłaściwych zachowań, starają się poprawić swoje zachowania. Eliminowaniu zagrożeń sprzyjają także specjalne zajęcia, rozmowy, monitoring uwag i reagowanie na nie, ale także wzmacnianie właściwych zachowań poprzez stosowanie pochwał. Niestety mimo to są uczniowie, którzy mimo powyższych działań nadal prezentują niewłaściwe postawy.

II. Profilaktyka w szkole prowadzona jest w zakresie zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych.

III. Działania podejmowane przez nauczycieli w roku szkolnym 2017/18.

Nowy Szkolny Program Wychowawczo- Profilaktyczny dostosowany został do aktualnych potrzeb środowiska. Zaplanowane zostały działania profilaktyczne, edukacyjne, wychowawcze i informacyjne obejmujące m.in.:

- kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych ~~środków i substancji, szkodliwych~~ przez uczniów i wychowanków, a także kształtowanie norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych;
- zwrócenie szczególnej uwagi na zaplanowanie i zrealizowanie przez wychowawców klas zajęć dotyczących sposobów odmawiania w sytuacjach, gdy ktoś proponuje użycie ***substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych*** ~~środków lub substancji szkodliwych;~~
- włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, działań
  z zakresu przeciwdziałania używaniu substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych ~~środków i substancji szkodliwych;~~
- poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat rozpoznawania wczesnych objawów używania ***substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych*** ~~środków i substancji szkodliwych;~~
- udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania ***substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych*** ~~środków i substancji psychoaktywnych;~~
- przekazanie informacji uczniom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

IV. Sposoby realizacji działań:

Opracowany został PLAN DZIAŁAŃ w roku szkolnym 2017/18 w zakresie „Przeciwdziałanie używaniu substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów" w formie harmonogramu stanowiącego załącznik do Szkolnego Programu Wychowawczo- Profilaktycznego.

Zespół diagnozujący rekomenduje zwiększenie aktywności wychowawców w zakresie planowania i realizacji działań wynikających z przeprowadzonej diagnozy.

Zespół diagnozujący:

Jolanta Kiebzak
Iwona Zugaj
Marzena Teodorowicz